

lés után közös fényképezés következett, majd 29 értékes könyvesomag talált gazdára, benne számtalan ifjúsági regénnyel, novelláskötettel, színes ismeretterjesztő albummal. Végül a Groovehouse szórakoztatta a vidáman csápoló résztvevőket.

Itt kell megemlíteni a szponzorok nevét: Palatinus, Alexandra, Park Kiadó, Nemzeti Kulturális Alap, Győr-Moson-Sopron Megye Közgyűlése.

Izgalmas feladatot jelenthet a csapatok névválasztásának vizsgálata is. A versenyzők 34 százaléka használt olyan csapatnevet, ami az olvasás, könyv, tudás, iskola fogalmakhoz kapcsolható, pl. könyvmolyok, az olvasólámpa lovagjai. 41 csapat a nevében is kifejezte, melyik településről, vidékről való, például Szegi betyárok (Dunaszeg), Sellövő (Lövő), Sárkánykölkök (Bősárkány).

„Ez itt a reklám helye”, avagy könyv és könyvtár a sajtóban

Színes plakát hirdette a kampány indulását, melyet minden iskolába kiküldtek a szervezők. Külön logó jelezte, ha a napilapban e témában információ jelent meg. Az *Olvasni jó!* kampány idején a lap hasábjain az egyes fordulók kérdéseinek és megoldásainak közlése mellett interjúk jelentek meg közismert emberekkel (Zséda, Erős Antónia) olvasásélményeikről, riportok készültek a versenyző csapatokkal, a felkészítő tanárokkal és könyvtárosokkal. Bemutattak több könyvárat és könyvtárost, ismertettek olyan módszereket, amelyek segítségével a pedagógusok olvasóvá nevelik a diákokat. Tájékoztattak a megyei könyvtárban folyó munkáról is.

A négy hónapos kampány alatt a napilap hét számában jelentek meg cikkek az olvasással kapcsolatban, ebből öt esetben a címlapon és valamelyik belső oldalon vagy oldalakon is. A közölt nyolc képen a diákok minden alkalommal könyvtárban, könyvek között láthatók. Egy egész oldalt foglalt el a legjobb, legalább 338 pontot elért száz csapat felsorolása, az elért pontszám alapján, a település, az iskola, a csapat neve és a csapat tagjai feltüntetésével. Reklámnak is beillő címek, alcímek és képaláírások is motiválták a diákságot: „...ahogy kicsengtek, a könyvtárat valósággal megrohanták a diákok”, „A könyv másik világba repít”, „Bújják a könyveket a csapatok”, „Köszönjük valamennyi részt-

vevő, segítő pedagógus, szülő és könyvtáros munkáját.”

A kampány hatásáról az egyik pedagógus így nyilatkozott az újságban: „Nemcsak a gyerekeknek szól a vetélkedő, a felkészítő tanároknak is el kell olvasniuk a könyveket, kutatniuk is kell, hiszen máskülönben nem tudnának segíteni.” Volt olyan iskola, amelyik megrendezte alsós diákjainak a vetélkedő házi változatát is. A városi, községi és iskolai könyvtárakban jelentősen megnőtt a forgalom, sok diák tanulta meg a szakkönyvek felépítését, a mutatók használatát.

Kara Ákos, a megyei közgyűlés alelnöke a záró rendezvényen köszöntőjében Márai Sándort idézte; álljon itt mottóként e néhány sor: „Mit akar egy könyv? Megértetni magát... Rendszeresen kell olvasni, úgy, ahogy alszik, étkezik, ahogy szeret és lélegzik az ember. A könyvek, mint az emberek, csak akkor adják ide titkukat, bizalmukat, ha te is átadod magad nekik.”

Mennyeiné Várszegi Judit

Határon túli magyar iskolai könyvtárosok VIII. továbbképzése Nyíregyházán

Ez év március 28–30. között harmadszor vehetem részt a határon túli könyvtárosok továbbképzésén. Ez volt a nyolcadik alkalom, hogy a Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár meghívót küldött Felvidékre, Szatmárba, Hargita Megyébe és nekünk, Kárpátaljára.

Nagy öröm volt számomra, hogy ismét bekerülhettem abba a csapatba, amelyik képviselte a kárpátaljai magyar könyvtárosokat. Nagyon vonzó volt a meghirdetett téma is: *Az olvasóvá nevelés színterei: család iskola, könyvtár*. Nem csupán mint könyvtárost, hanem mint gyakorló szülőt is érdekelt. Nem voltak kevésbé csábítóak a kísérő programok sem.

A felújítás után 2005 novemberében átadott könyvtárban már bennfentesként mutogattam a számomra jól ismert tereket az először odalátogató kolléganőknek. Akik még nem jártak ebben a modern könyvtárban, valamennyien csak ámulnak a csodálkozástól. Sajnos, jelenlegi helyzetünket ismerve, nekünk, kárpátaljaiaknak reményünk sem lehet, hogy egyszer hasonló körül-

mények között dolgozhassunk. Igaz, a beregszászi II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola könyvtárosaként nekem nincs okom panaszra, hiszen Kárpátalja legújabb, legmodernebb könyvtára a miénk. Mégis.

Az első napon, egy nagyon kiadós ebéd után ültünk be Nagy Attila olvasáskutató előadására. A *Betűhidak – szakadékok: avagy az olvasóvá nevelés nehézségei napjainkban (is)* címmel tartott előadása nagyon közvetlen és jó hangulatú volt. Tetszett, hogy ha felhozott valamilyen elszomorító, negatív példát a mai olvasási kultúráról, szokásokról, mindig mellé állított egy pozitív dolgot, egy biztató gondolatot. Bennem azt a benyomást keltette az előadása, hogy bármilyen lesújtó is a jelenlegi helyzet, nem szabad feladni a reményt, hogy sikerülhet még visszafordítani ezt a tendenciát és olvasóvá nevelni a felnövekvő nemzedéket.

Nehezen engedték el az előadót, hisz sokan szerettük volna megosztani vele személyes élményeinket is, de az idő nagyon hamar elszaladt.

Következő előadónk egy pszichológus volt. Madácsi Mária főiskolai tanár a *családnak az olvasóvá nevelésben betöltött, egy életre meghatározó szerepéről* beszélt. Nagyon kellemes volt az előadó egész lénye, tetszett a kérdéskör saját példákra való bemutatása. A számtalan, életből hozott „illusztráció” kiválóan mélyítette, tette helyére az elméleti anyagot.

A két előadás után egy különleges élményben lehetett részünk. A szervezők ekkorra időzítették Keresztúri Sándor festőművész kiállításának megnyitását. A művész Budapesten született, de már majd két évtizede a megye egykori székhelyén, Nagykállóban él; munkája pedig éveken át Kárpátaljához kötötte. A *Húsvét előtt* címmel összeválogatott kiállítás megnyitóján a reneszánsz kori művek előadására szerveződött *Menegáli férfitart* is megismerhettük. A féltucatnyi tagot számláló együttes által előadott gregorián dallamok az akkor már nagyon közeledő ünnepek hangulatát idézték meg. Nagyon bensőséges másfél óra volt.

A továbbképzés megszervezésére a *Móricz Zsigmond Megyei és Városi könyvtár és a Scola Téka Iskolai Könyvtárosokért (megyei) Alapítvány* közösen pályázott a Nemzeti Kulturális Alap (NKA) Könyvtári Szakkollégiumához. Erre már volt példa korábban is. Ilyen közös pályázatok alkalmával a Scola Téka pályázatot ír ki a me-

Az együttműködési megállapodás aláírása. Orosz Ildikó, a KMPSZ elnöke és Nagy László, az alapítvány kuratóriumának elnöke

Bánffy György és a közönség

gyében dolgozó iskolai könyvtárosok számára ugyanabban a témában, amiben az NKA-hoz közösen pályázik a könyvtár az alapítvánnyal. A legjobb pályázatok díjazásban részesülnek, s alkotóik bemutatják azokat a határon túliak számára szervezett továbbképzésen is. Így történt ez most is.

A bírálók Abonyiné Antal Anna könyvtárostanárral pályázatát emelték ki, őt kérték fel, hogy bemutassa, milyen lehetőségei vannak neki, a Kertvárosi Általános Iskola könyvtárosának az olvasóvá nevelésre. Milyen támogatást kap intézményétől, esetleg milyen külső segítségre számíthat stb. S az elméleti bevezető után a gyakorlatban is bemutatta, hogyan dolgozik a gyerekekkel egy-egy foglalkozáson. Most a kézikönyvek használatát gyakoroltatta harmadik osztályos tanulókkal. Anna gyerekekhez való viszonyulása, elkötelezettsége irigylésre méltó. Nagyon sok tapasztalatot szerezhettünk, s az előadás és a foglalkozás utáni beszélgetésen is sok

Csoportkép a továbbképzés résztvevőiről

A kaszonyi diákok

módszertani tanácsot, ötletet kaptunk. Mivel ez a nap még része volt a városi iskolai könyvtárosok szakmai továbbképzésének, több nyíregyházi kolléganővel is találkozhattunk, akik saját iskolájuk gyakorlatáról számoltak be.

A gyermekek biblioterápiája címmel *Bartos Éva*, a Könyvtári Intézet igazgatója tartott előadást. Az előadó valójában tükröt tartott elénk, s a számtalan példán keresztül magunkra ismerhettünk. Nagyon elgondolkodtatott bennünket a bemutatott példákkal. A már kötetlen beszélgetés során döbrentünk rá, hogy milyen óriási felelősségünk van mint szülőknak és mint könyvtárosoknak egyaránt. Szorgalmasan jegyeztük azoknak a könyveknek az adatait, melyeket a témában való elmélyüléshez vagy csak a mindennapi gyakorlati munkánk segítéséhez ajánlott. Köszönjük!

Az egész napos intenzív szellemi munka után egy kis kikapcsolódásra vágytunk. Ám „házi-asszonyunk”, *Vraukóné L. Ilona*, a könyvtár stúdiója, *Bálint Pál* és másnap délelőtti előadónk, *Puky Miklós* egy közös éneklésre hívtak bennünket. A *Honfoglalás* című film ismert számának (*Szállj, szállj...*) a szövegét kaptuk meg fénymásolatban, s a süketszobában cédére énekeltük. Nagyon jókedvű, vidám

órát töltöttünk így el. Gondoltuk, kedves emlék lesz mindannyiunknak, ha otthon majd meghallgatjuk. Ekkor még nem sejtettük, mi a végső cél...

Ezen a délutánon még volt egy kevés időnk arra is, hogy megismerhessük kicsit a várost, legalábbis a városközpont nevezetességeit. Tudjuk, csak töredékét láttuk azoknak az épületeknek, emlék- és kirándulóhelyeknek, melyek a városban és környékén találhatóak, ezért szívesen jövünk vissza máskor is!

A harmadik nap egy rendhagyó környezetvédelmi órával kezdődött. Mivel mind a tizennégyen a szomszédos országokból érkeztünk erre a kurzusra, érdekesnek ígérkezett *A Kárpát-medence természeti kincsei – új világörökség-helyszínél gyarapodunk* című előadás.

Puky Miklós biológus, az MTA tudományos főmunkatársa nem volt ismeretlen sokunk számára. Az elsők között jött Beregszászra, az ottani magyar pedagógusok továbbképzésére előadóként. Azóta is szinte mindenhol találkozhatunk vele, ahol a határon túli magyar oktatás ügyét tudja szolgálni, segíteni. Azon túl, hogy megtekinthettük a fent jelzett témában saját maga által készített fotókat, melyekkel érdekes szakmai előadását még tovább színesítette, bepillantottunk abba a munkába is, amit a Kárpátaljai Magyar Iskolai Könyvtárakért Alapítvánnyal és a Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtárral közösen végez a Varangy Akciócsoport Egyesület. (Az alapítványnak egyik alapító tagja, az akciócsoportnak elnöke.) Jó példáját láthattuk, érezhettük annak, hogy szakmai intéz-

A Kertvárosi Általános Iskolában

mények és civil szervezetek közös munkája milyen hatékony lehet.

Egy kis átszervezéssel részt vehettünk egy eredetileg a programunkban nem szereplő informatikai bemutatón is. Bár tematikailag valóban nem a kurzusba illő előadás volt, mégis köszönjük a házigazdáknak, hogy az *Internet Fiesta* keretében ízelítőt kaphattunk abból, hogyan történik az internetes ügyintézés. Olyan kérdéskör, mely valóban nem érint még minket közvetlenül, de úgy gondoljuk, hogy nekünk, könyvtárosoknak mindenben a legújakkal kell lennünk.

Az olvasóvá nevelés színterei közül az iskola és a könyvtár lehetőségeiről és feladatairól Hock Zsuzsa (Fővárosi Pedagógiai Intézet) tartott előadást és rendkívül élvezetes gyakorlati bemutatót, megmozgatva a résztvevőket is. Külön tanulságos volt tőle arról hallani, hogyan vonta be a pedagógusokat a könyvtár munkájába, hogyan igyekszik segíteni az iskolai könyvtáros naprakészen az oktatómunkát és hogy a pedagógusokkal való rendszeres konzultáció mennyire erősíti az oktató-nevelő munkát és az olvasóvá nevelést, a rendszeres könyvtárhasználatot. Sok-sok érdekes, színes, de nagyon egyszerű feladat, játék is volt ebben a két órában. Ezek biztosan nagyon sokáig megmaradnak bennünk, s ha ügyesek vagyunk, nagyon jól hasznosíthatjuk majd őket mindennapi munkánkban.

A szakmai előadások tömény sorozata ezzel befejeződött, de izgatottan vártuk az esti programot. A Kárpátaljai Magyar Iskolai Könyvtárakért Alapítvány a Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtárral közösen jótékonyági estet szervezett az alapítvány javára. Ebből az alkalmából Bánffy György színművész *Ékes-érdes anyanyelvünk* címmel mutatta be önálló műsorát. A program hat órákor kezdődött az alapít-

vány rövid bemutatásával. Vraukóné L. Ilona, a kuratórium titkára néhány percben beszélt az alapítvány létrejöttét megelőző s az azóta eltelt időszakról, eredményekről és nehézségekről. Közben kivetített képeket is láthattunk korábbi továbbképzésekről, közös munkákról. Jó volt visszaemlékezni, s jó volt megismerni személyesen is az

alapító tagokat, akik – egy kivételével – jelen tudtak lenni ezen az esten. S ekkor tudtuk meg, kik azok, akik egész délután sűrögtek-forogtak az intézményben, hogy minden rendben menjen az est folyamán. *Bajnok Lászlóné Orosz Ildikót*, a Kárpátaljai Magyar Pedagógusszövetség elnökét fogadta, s a szövetség és az alapítvány között létrejött *együttműködési megállapodás* aláírását készítette elő. Erre is az est folyamán került sor.

Az alapítvány javára mi magunk árusítottunk könyveket, képeslapokat, *Éva Erzsébet* segítette a munkánkat. *Kalydy Zsuzsa* a Kaszonyból hozzánk érkezett diákokat és kísérelőjüket gardírozta. A kárpátaljai településről jött hét leány csodálatos énekével hatotta meg a közönséget. *Kovács Ferenc* Oslóból indult, hogy Budapesten találkozzon Bánffy Györggyel, s együtt jöjjenek Nyíregyházára. Ez az est az ő barátságuknak köszönhető első-sorban. *Kövér Tibor* sajnos munkahelyi kötelezettsége miatt nem lehetett jelen, de segítő szándékát rendszeresen érezzük az esttől függetlenül is. Puky Miklós állította össze azt a képsorozatot, melyet az alapítvány bemutatása közben láthattunk, s azt a Kárpátalja természeti és épített kincseit bemutató sorozatot is – és itt jött a nagy meglepetés –, melynek aláfestő zenéje az a felvétel volt, amit előző nap cédére énekeltünk. Nagyon megható volt. S az igazi csemege a végére maradt. Bánffy művész úr mikrofon nélkül dörögte be hangjával a százhusz férőhelyes előadótermet. Hol sírtunk, hol nevtünk. Gyönyörű volt!

Nagyon sok szép, megható pillanatot élhettünk át ezen az esten. Az érzéseket, a legjobban megfogó képeket magunkkal hoztuk, s megőriztük; a közösen szerzett tapasztalatokkal, a közös éneklés, a beszélgetések élményével, örömeivel

és az utolsó este készített fotóval, melyen a házigazdákkal, az alapító tagokkal és minden más vendéggel együtt mi, a tanfolyam hallgatói is ott vagyunk.

Gönczy Katalin – Beregszász
Vraukóné L. Ilona – Nyíregyháza

A kézimunka szeretete

Új oldaláról mutatkozik be egy ember. Egy ember, aki mindannyiunk számára jelent valamit feleségként, anyaként, barátként, munkatársként, vagy egyszerűen csak ismerős városbélként.

Akivel nap mint nap találkozunk, összefutunk, jelen vagyunk egymás életében, akiről tudunk ezt-azt, például hogy egy ideje hobbiból, kedvtelésből kézimunkázik. Láttuk az első munkáit, a lelkesedését és tudomásul vettük, hogy belevette magát a gobelinkészítésbe.

Aztán egyszer, néhány hónappal ezelőtt behozta megmutatni az egyik frissen bekeretezett, nagyobb méretű tájképet, és elállt a szavunk a meglepetéstől. Pár héttel később újabbakat mutatott, és mi alig hittük, hogy a hét évvel ezelőtti Fürge Ujjakban megjelent egyszerű, kezdőknek ajánlott kis minta kivarrása óta ilyen munkák kerülnek ki a keze alól.

A változás nekünk, laikusoknak is azonnal feltűnt: a minták egyre bonyolultabbá, kifinomultabbá, színesebbé, az öltések egyre magabiztosabbá, pontosabbá lettek, a technika egyre érettebb készítőről tanúskodott.

Mindez a fejlődés egyértelműen nyomon követhető a téglási Városi Könyvtárban 2007. május 15-éig látható, megközelítőleg ötven képből álló gyűjtemény megtekintésekor. Tudatosan állítottunk ki régebbi, egyszerűbb mintázatú, könnyebben kivarrható munkákat, amelyeken látszik, hogy kezdeti szárnypróbálgatások, kísérletezések, és mellettük ott vannak a csodálatos kompozíciók, igazi műrecek, melyeket tündöklő keretek fognak körbe és tesznek múzeumba illő alkotásokká.

Kiváló példa ez arra, hogy e sokunk által csodált, művészi igényességet kívánó textilműves technika elsajátítható, tanulható, fejleszthető, mint ahogyan fejlődött a világban hosszú évszázadok óta.

„Az életben sok mindent ki kell próbálni ahhoz, hogy rájövünk, mi az, amit szeretünk.” – írja Jérôme Coctoo, francia író. Azt gondolom,

hogy *Sárga Antalné* egyike azon szerencsés embertársainknak, akik megtalálták azt, amiben örömeiket lelik, ami boldogsággal tölti el őket. Gyűjteménye arról tanúskodik, hogy soha semmit sem késő elkezdni, hogy mindenki megtalálhatja a hozzá legközelebb álló tevékenységet, ami megnyugvást, kikapcsolódást nyújthat.

A téglási Városi Könyvtár tevékenységének sok-sok éve óta most először büszkélkedhetünk olyan kiállítással, amelynek készítője egy kedves kollégánk; külön öröm számunkra, hogy önálló kiállításként mi mutathatjuk be munkáit először, és tiszta szívből ajánljuk minden kiállítási lehetőséggel bíró könyvtár figyelmébe.

Németi Katalin

Stratégiaaváltás az OSZK-ban és a Lázár Ervin virtuális kiállítás a MEK-ben

2007. május 3-án a Magyar Elektronikus Könyvtár ünnepélyes sajtótájékoztató keretében mutatta be új szolgáltatását, az *In memoriam Lázár Ervin* <http://www.mek.oszk.hu/kiallitas/lazar/> című virtuális kiállítást (MEK) az Országos Szé-